

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 31 grudnia 2024 r.
znak sprawy: DSR.kpo.570.5.2024

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: dodania nowego zakresu wsparcia w inwestycji A1.4.1 KPO

Szanowny Panie Prezesie,

nawiązując do pisma z 3 grudnia 2024 r. (znak pisma: KRIR/JM/1274/2024) ws. dodania nowej części inwestycji A1.4.1 KPO pod nazwą *Budowa ogrodzeń i innych innowacyjnych zabezpieczeń zwierząt hodowlanych przebywających na pastwiskach i wybiegach* informuję, że obecnie w Polsce istnieją mechanizmy finansowania działań prewencyjnych przed szkodami powodowanymi m.in. przez wilki.

W ustawie o ochronie przyrody (1), która zgodnie z ustawą o działach administracji rządowej (2) znajduje się w kompetencjach Ministra Klimatu i Środowiska, zapewniono regulacje pozwalające na finansowanie mechanizmów prewencyjnych chroniących gospodarstwa przed szkodami od zwierząt chronionych. Zgodnie z art. 126 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody (1), poszkodowani mogą współdziałać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska lub z dyrektorem parku narodowego, w zakresie sposobów zabezpieczania mienia przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta wymienione w ust. 1, tj. wilkami, rysiami, niedźwiedziami, bobrami i żubrami. Współdziałanie to może obejmować budowę urządzeń lub wykonanie zabiegów zapobiegających szkodom. Finansowanie ww. działań jest z budżetu właściwego miejscowo dyrektora parku narodowego lub regionalnego dyrektora ochrony środowiska, w ramach zawartych umów cywilnoprawnych.

Również w dokumencie pn. Priorytetowe Ramy Działań (PAF), który powstał w wyniku prac grupy roboczej utworzonej przy Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i został przekazany do Komisji Europejskiej wskazano m.in. listę działań wytypowanych do wdrożenia jako priorytetowe w celu zapobiegania, ograniczenia lub naprawienia szkód wyrządzanych przez gatunki chronione wraz z szacowanym kosztem ich wdrożenia. Jako potencjalne źródła finansowania (UE i krajowe) – w ramach alokacji przyznanej na te działania wskazano:

- budżet państwa – w zakresie odszkodowań za szkody wyrządzone przez gatunki chronione, tj. żubry, wilki, rysie, niedźwiedzie i bobry, środki przekazywane dla 16 RDOŚ;
- Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Program LIFE, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, budżet państwa (w zakresie zakupu materiałów i urządzeń zabezpieczających przed szkodami, oraz organizacji szkoleń dot. zabezpieczania mienia przed szkodami. Środki przekazywane dla 16 RDOŚ).

Z informacji przekazanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ) wynika, że regionalni dyrektorzy ochrony środowiska podejmowali i podejmują aktywne działania mające na celu pozyskiwanie środków finansowych na realizację działań służących minimalizacji szkód wyrządzanych przez gatunki zwierząt, za których szkody odpowiada Skarb Państwa, w szczególności pozyskują fundusze ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Współpracują też w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi. Większość regionalnych dyrektorów ochrony środowiska ma również opracowane plany wydatkowania środków pochodzących z różnych źródeł w 2024 r. i w latach kolejnych na realizację działań polegających na zabezpieczaniu mienia, w celu minimalizacji szkód wyrządzanych przez gatunki, za których szkody odpowiada Skarb Państwa.

MKiŚ poinformowało również, że dotychczas finansowane projekty z NFOŚiGW pozwoliły na zakup i rozdysponowanie w latach 2021-2023 urządzeń zabezpieczających hodowców przed atakami od drapieżników tj. pozwoliły na zakup:

flar, pastuchów, pistoletów hukowych, rac itp. Koszt zabezpieczeń przeciwko szkodom spowodowanym przez wilki w latach 2020- 2023 wyniósł łącznie ok. 2,4 mln zł.

W sposób pośredni do ochrony zwierząt gospodarskich przed dużymi drapieżnikami, w tym wilkami, może przyczynić się również pomoc z w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS 2023-2027).

Środki na grodzenie pastwisk (budowę lub zakup i instalację bram pastwiskowych stałych oraz elektryzatorów sieciowych lub akumulatorowych) dla wypasanych zwierząt (z wyłączeniem bydła i świń) można było uzyskać w naborze wniosków przeprowadzonym w 2024 r. w ramach PS 2023-2027 w *Interwencji I.10.4 Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu*. O pomoc mógł ubiegać się rolnik (osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, wspólnicy spółki cywilnej prowadzący działalność rolniczą w ramach spółki cywilnej) lub grupa rolników.

Jednocześnie informuję, że w I kwartale 2025 r. planowany jest nabór w ramach *Interwencji 10.15 Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń*, w którym wsparcie będzie udzielane rolnikom na realizację inwestycji w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie minimalne normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa. Dofinansowanie będą mogły uzyskać inwestycje mające na celu m.in. zapewnienie bydłu dostępu do środowiska zewnętrznego, w tym poprzez przygotowanie wyposażenia pastwisk umożliwiających bezwładny wypas oraz na zakup pastuchów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ich prawidłowego funkcjonowania, np. akumulatory, panele słoneczne przeznaczone do ładowania akumulatorów, słupki, systemy bramowe, które przy właściwym zaprojektowaniu mogą ochronić zwierzęta gospodarskie przed drapieżnikami.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478)
- (2) Ustawa z dnia 4 września 1997 r o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1370)